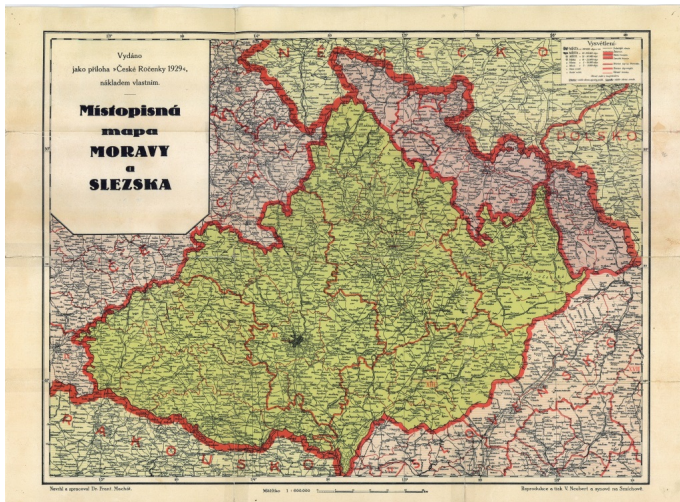

O așezare concentrică de sorginte post-avară?

Scris de Sighet Online
Joi, 23 Iulie 2020 14:26 -

Compilat de Valentin-Claudiu I. DOBRE din surse internet, redade într-o lucrare cu caracter literar

Târgu Lăpuș (Lăpușul Unguresc/mg. Magyarláros/gm. Laposh e atestat documentar din 1291: “Laps”; există un cuvânt în erzya lapuža- engleză <flat>, dar și estonianul laps<e>-engleză <child>. În graiul locului sensul ar fi “brusture” ? În valaștina lapoš- ch. "tlachal, kecal") are în componență următoarele sate: Boiereni, Borcut, Cătun, Cufoaia, Dămăcușeni/mg. Domokos, Dobricu Lăpușului, Dumbrava, Fântânele, Groape, Inău, Răzoare, Rogoz, Rohia, Stoiceni.

Disponerea radială a satelor în jurul centrului pare a indica o “concentrare” organizată inițial cu scop militar, ceea ce ar indica o așezare provenită din soldați și coloniști avari sau post-avari/pre-maghiari (nu neapărat constituită inițial pe amplasamentul actual).

Depresiunea Lăpuș a suferit un atac al tătarilor în 1657, iar reg. Zlín în 1663 (conform F. Bartoš lucrarea "Moravské Valašsko, kraj i lid";, pag. 347).

Dar independent de aceste atacuri ale tătarilor (evident, atestările localităților sunt extrem de vechi) și comparând oiconimele de pe ruta:
Jugenbach-Rosenau-Svetiá/gm.Zwettl-Rohy/gm.Horn-Eggenburg-Stoizendorf-Hoseldorf-Graben n?-Grunde-(bifurcare) Roggendorf și/sau Immendorf ?-Stronsdorf-Stožec/ gm.
Staalz-Pušdorf/gm. Poysdorf-Cáhnov-...se traversează râurile Dyje și Morava...-Brocké+Kúty ?-Búr.So.Jur ?-Šastin-Stráže-Petrova Ves-Holic-Popudiny-Radošovce-Cropov ? (nu chiar

adiacent drumului)-Lopašov-Častkov... constatăm că cel puțin Rosenau-Răzoare, Rohy/gm. Horn-Rohia, Stoizendorf-Stoiceni, Grabern sau Chropov-Groape ?, Immendorf-Inău ?, Brocké+Kúty-Borcut ?, Búr.So.Jur-Boiereni ?, ..., Lopašov=Târgu Lăpuș/mg. Magyarláros/gm. Laposh și Lopativ Securenii Cernăuți... ar putea fi apropiate fonetic (dar par mai apropiat fonetic decât Leposavič din Kosovo).

Disponerea pe firul drumului (dar în zonă montană) indică de asemenea un tip de control și observație de tip "militar". Iar undeva mai la nord (cca. 25 km) de Rohy/gm. Horn există și un Chodouny... poate Cătun (să fi fost coloane secundare ale atacatorilor) ? La cca. 4 km nord de Tura (lângă Myjava) e notat un vârf Dobry 602 m (Dobricu Lăpușului ?). Pentru oiconimul Fântânele legătura ar putea fi cu denumirile unor mănăstiri cisterciene (spre exemplu: în Žďár nad Sázavou exista mănăstirea cisterciană "Fons Virginis Mariae Beatae" și prin extensie presupun că un asemenea așezământ monahal putea genera denumirea de Fântânele)... Iar pentru oiconimul Rogoz (corespondente: Rogoz Alba și Rogojeni Galați), fie Roggendorf, fie Bad Ragaz canton Sankt Gallen Elveția (mai probabil ?). Evident, asocierile sunt bazate exclusiv pe asemănarea de nume (principiul Gleichklang; acela al similarității fonetice). Iar dacă am continua: Jugenbach sau Eggenburg-Iugani Iași; Roggendorf-Ruginoasa Iași; Svetiá/gm.Zwettl-Șivița Galați; Lopašov-Lapoș Bacău și Lăpușnic Timiș/Hunedoara; Stráže-Straja Bacău; Kúty-Cut Alba/Neamț; pe Dyje/Dyj la cca. 7 km V/N-V de Brěclav Jihomoravský Cehia există Pulgary-Plugari Iași (?)... poate și altele...

Denumirea lanțului muntos (Munții Lăpușului, vârf Văratec 1348 m) și a unei ape curgătoare (Lăpuș) ar indica că grosul locuitorilor pre-maghiari au descins în Țara Lăpușului, ceilalți fiind risipiți sau roind în Niederösterreich-actualmente Austria. Dacă am avea informații istorice pertinente, am putea deduce cum de există aceste similarități.

Informațiile sunt luate de pe o hartă a Moraviei din 1929, "Místopisná mapa MORAVY a SLEZSKA" în josul căreia regăsim două nume (Dr. Frant Machát și probabil tipograful V. Neubert)...

O așezare concentrică de sorginte post-avară?

Scris de Sighet Online
Joi, 23 Iulie 2020 14:26 -

